

Antal Fæstesteder, hvor de Tilfælde, hvor han længe maa vente efter en ny Indfæstning, i Reglen vel ville udjevnes ved de Tilfælde, hvor han kan oppebære en saadan tidligere, end han kunde regne paa: saa skal Udvalget tiltræde Forslaget, hvorved formeentlig intet Retssprincip vil krænkes, saa længe det indskrænkes til de Fæstecontracter, som afsluttes efter Lovens Udgivelse. Kun skal Fleertallet foreslaae, at det som skal tilsvares af Godseieren, ikke betegnes som en Erstatning, da efter almindelige Retssgrundsætninger en Erstatningspligt for Godseieren vanstelig vilde kunne begrændes ved den ham utilregnelige Hændelse, at Fæsteren dør inden Udløbet af 30 Aar. Forholdet maa vel snarere betragtes som en deelvis Tilbagebetaling af en for 30 Aar gjort Forudbetaling og bør i saa Tilfælde tilflyde Fæsterens Bo selv i de Tilfælde, hvor der ingen Ridsarvinger ere, og tilkomme Ridsarvingerne, hvad enten nogen af dem faaer Gaarden i Fæste, eller ikke. Da der heller ikke findes nogen Grund til for dette Activs Vedkommende at gjøre nogen Afvigelse fra de almindelige Arveregler, eller at udtale de uomtvistelige Sandheder, at ogsaa her Gjæld gaaer foran Arv, eller at Fordringer kunne liquideres mod Contrafordringer, vil en dertil svarende Forandring i Redactionen blive foreslaaet. Dog finde medundertegnede Carlsen og Rosenørn, at det vil være en rigtig Consequens af den angivne Betragtningmaade, at Fæsteren eller Enken, naar Fæstetiden overskrider 30 Aar, skal som Tillægsafgift betale $\frac{1}{100}$ af Indfæstningen for hvert følgende Aar. Naar vi derfor skulle foreslaae et dertil sigtende Tillæg til Bestemmelsen, skeer det ikke, fordi vi tillægge det nogen stor praktisk Betydning, om Fæstecontracten medfører noget mere Hazard for Eieren end for Brugeren — thi dette troe vi, kan modvirkes ved Bestemmelser i Fæstebrevet, der ikke med Nette kunne kaldes forkastelige — men fordi saavel den Lovgivende Magt som Regjeringen slylber begge Parter lige Bestyttelse, fordi der kan ligge et, i dette Forhold dobbelt farligt, Præcedens i en ulige Behandling af de contraherende Parter, og fordi man efter vor Formening ogsaa bør vogte sig for at give Lovbestemmelser, der, hvor ubetydelige de end

kunne synes at være, dog kunne bidrage til at svække Retssfølelsen i Folket. Udvalgets øvrige Medlemmer have ikke kunnet tiltræde dette Forslag, da det synes urigtigt at forhøje Fæstevens Afgift paa en Tid, da han i en høj Alder mindst vil være istand til at tilvelebringe samme, og da en saadan Ubillighed blot for Principets Skyld ikke kan ansees nødvendig, da hele Bestemmelsen kun finder Anvendelse paa fremtidige Fæstecontracter.

Udkastets § 3 er tiltraadt af tvende af Udvalgets Medlemmer, medundertegnede Larsen og Milling, men ikke af dets øvrige Medlemmer; thi affect fra, at det ikke er til nyt Egtestabs Indgaaelse, en Fæstegaardmands Enke nu behøver Godseierens Samtykke, hvorimod dette ganske vist behøves til Fæsterettens Overdragelse til hendes nye Mand, kan Fleertallet ikke billige, at den hende netop som Enke tilkommende Ret skulde kunne opretholdes, naaget hun ophører at være Enke. Det maa nemlig erindres, at her ikke tales om et paa et vist Aaremaal indgaaet Contractsforhold, hvor den en af Parterne tilkommende Ret ved hans Død kan gaae over paa hans Successorer indtil Contracttidens Udløb, — ei heller om en paa tvende bestemte, i Contracten nævnte Personers Levetid, som saaledes kan udøves af den længstlevende, som en ham eller hende ved selve Contracten hjemlet Ret. Men den Contract, hvorom her er Tale, lyder paa Fæsteren og hans eventuelle Enke, — dette er det ældgamle Forhold ved Fæstet, som Lovudkastet paa ingen Maade gaar ud paa at ophæve eller forandre — og her vilde det derfor formeentlig være en Selvmodsigelse, at hun skulde kunne vedblive at betragtes som Enke og nyde en Enkes Ret, efterat hun er bleven en Andens Hustru og derved gaet over i en anden Familie. Allermindst vil man i Moralens Navn kunne fordrø en saadan Præmie paa det alt nu ikke sjældne Forhold, at en ung Pige ægter en gammel Mand, ikke for at blive hans Hustru, men for at blive hans Enke, da et saadant Egtestab, der efter sit indre Væsen kun lidet fortjener dette Navn, vel indeholder den stærkeste Tristelse, som tænkes kan, ogsaa til udvortes Usædelighed. Heller ikke fra et reent borgerligt Synspunkt synes det af en saadan